

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 48855/20

Osman TEKEMEN/TÜRKİYE

Başkan

Branko Lubarda,

Hâkimler

Jovan Ilievski,

Diana Sârcu,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 15 Mart 2022 tarihinde, Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde bulunan, Türk vatandaşı ve 1974 doğumlu, Bolu'da ikamet eden Osman Tekemen'in ("başvuran") 23 Ekim 2020 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu 48855/20 no.lu başvuruyu dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2022. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, olayların meydana geldiği tarihte başvuranın tutulduğu ceza infaz kurumu makamlarının, başvuranın tıbbi bakımının sağlanmasında gecikmeleri sebebiyle tıbbi ihmal iddialarıyla ilgilidir. Başvuran, tutuklanmadan önce de kulak ağrılarında yakınmaktadır.

2. Başvuran Sözleşme'nin 3, 6 ve 13. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir. Başvuran, kendisine tıbbi bakım ve tedavi sağlanmasında gecikilmiş olması sebebiyle, bir kulağında işitme kaybı yaşadığını iddia etmektedir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

3. Mahkeme, somut olayda başvuranın zımnen veya alenen, kendisine tıbbi tedavi uygulandığı sırada yetkili ulusal makamların, kulağındaki işitme kaybına kasten sebep olduklarını iddia etmediğini tespit etmektedir. Başvuran, kendisine tıbbi bakım ve tedavi sağlanmasında gecikilmiş olması sebebiyle, bir kulağında işitme kaybı yaşadığını iddia etmektedir.

4. Başvuranın kendisini tedavi edilmesi amacıyla hastaneye sevk etme konusunda gecikmeye sebep olduğunu iddia ettiği kişiler hakkında 3 Ekim 2019 tarihinde, ceza davası açmasının ardından, yetkili Cumhuriyet savcısı, bu başvuruya ilgili olarak kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Sulh Ceza Hakimliği 12 Kasım 2019 tarihinde, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara kaşı yapılan itirazı reddetmiştir.

5. Anayasa Mahkemesi, 29 Mayıs 2020 tarihli kararıyla, başvuranın fiziki bütünlüğüne zarar verildiği şikâyetlerini sunduğu bireysel başvurusunu, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddetmiştir. Zira başvuran, tıbbi ihmal iddialarıyla ilgili olarak yetkili idare mahkemeleri önünde tazminat davası başlatmamıştır. Anayasa Mahkemesi, Sözleşme'nin 6. maddesine

ilişkin şikâyetleri, *konu yönünden (ratione materiae)* uygun olmadığı gerekçesiyle reddetmiştir.

6. Anayasa Mahkemesi ayrıca, kararının gerekçesinde, başvuranın tutulduğu ceza infaz kurumu makamlarının, başvuranın tedavi olmasını engellemediğini belirtmiştir. Yetkili tıbbi makamların başvurunu tedavi etmede herhangi bir eksikliği veya ilgili hastane hizmetlerinde herhangi bir kusur da tespit edilmemiştir.

7. Mahkeme, Mahkemenin tıbbi ihmale veya tıbbi bakımın reddine ilişkin içtihatlarına ilişkin olarak benimsediği güncel yaklaşımın netleştirilmesiyle ilgili olarak, *Lopes de Sousa Fernandes/Portekiz* ([BD], no. 56080/13, §§ 168 - 196, 19 Aralık 2017) kararında açıklanan genel ilkelere atıfta bulunduğunu hatırlatmaktadır. Mahkeme, kişinin yaşam hakkına veya fiziki bütünlüğüne kasıtlı olarak zarar verilmediği durumlarda, Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan etkin ve bağımsız bir hukuk sistemi oluşturmaya ilişkin usuli yükümlülüğün, mutlak suretle cezai nitelikli bir başvuru yolunu gerektirmediğini belirtmiştir (ibid. §215).

8. Mahkeme, mevcut davada olduğu gibi tıbbi ihmal alanına giren iddialarla ilgili olarak, tazminat yolunun etkili bir başvuru yolu olduğunu ve tüketilmesi gerektiğini birçok defa hatırlatmıştır (bk. yukarıda anılan *Lopes de Sousa Fernandes*, §§ 191 ve 194 - 196). Mahkeme ayrıca, bu bağlamda bir başvuru yolunun etkinliğinin, sonucunun kesin olmasına bağlı olmadığını da hatırlatmıştır (*Calvelli ve Cigli/İtalya* [BD], no.32967/96, §§51 ve 54, AİHM 2002-I ve *Vo/Fransa* [BD], no. 53924/00, § 90, AİHM 2004-VIII).

9. Mahkeme, daha önce de başvuran tarafından sunulanlara benzer şikâyetleri içeren ve Türkiye aleyhinde yapılan başvuruları, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddetmiştir (diğer birçok karar arasında bk. *Karakoca/Türkiye* (k.k.), no.46156/11, 21 Mayıs 2013 ve *Tamer ve diğerleri/Türkiye* (k.k.), no.60108/10, 26 Ağustos 2014). Nitekim Mahkeme, bir başvuranın, yürürlükteki iç hukuk uyarınca tazminat yoluna başvurma imkânının bulunması durumunda, bu yola başvurmuş olması

gerektiğine hükmetmiştir. Bu durumda, Mahkeme konu hakkında oluşturulan içtihatlarının sorgulanmasına sebep olacak herhangi bir olgusal veya hukuki gerekçe bulunmadığı kanaatindedir.

10. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 3 ve 13. maddelerine ilişkin şikâyetlerin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerekmektedir.

11. Başvuranın Sözleşme'nin 6. maddesine ilişkin şikâyetiyle ilgili olarak, Mahkeme, başvuranın, üçüncü şahısların cezalandırılmaları amacıyla ceza davası başlattığını tespit etmektedir. Mahkeme daha önce, Sözleşme'nin 6. maddesinin, üçüncü kişilerin ceza mahkemesi önünde kovuşturulması veya cezalandırılması hakkını güvence altına almadığına hükmetmiştir (*Perez/Fransa* [BD], no. 47287/99, § 70, AİHM 2004-I ve *Beyazgül/Türkiye*, no. 27849/03, §§ 34-36, 22 Eylül 2009).

12. Sonuç olarak, bu şikâyet, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında Sözleşme hükümleriyle *konu yönünden* (“*ratione materiae*”) bağdaşmamaktadır ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 7 Nisan 2022 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Branko Lubarda
Başkan